

НА ВНИМАНИЕТО НА Г-Н ЖЕЧО СТАНКОВ
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

e-energy@me.government.bg

СТАНОВИЦЕ

на Хабитат България по Закона за изменение и допълнение на Закона за енергия от възобновяеми източници (ЗИД на ЗЕВИ)

<https://www.strategy.bg/publicconsultations/View.aspx?lang=bg-BG&id=8818>

Уважаеми г-н Станков,

Целта на ЗИД на ЗЕВИ е да транспонира напълно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/2001 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници. Обръщаме внимание, че към момента лицата, живеещи в многофамилни сгради не са равнопоставени на тези, живеещи в еднофамилни къщи по отношение на правото на достъп до енергия от възобновяеми източници. Това е в противовес със съображенията изложени в т.66 в Директивата и член 17. Процедури чрез обикновено уведомяване за свързване към мрежата, в който се казва:

1. Държавите членки установяват процедура чрез обикновено уведомяване за свързване към мрежата, според която инсталациите или агрегираните производствени единици на потребителите на собствена енергия от възобновяеми източници и на демонстрационните проекти с електрическа мощност от 10,8 kW, по-малка или еквивалентна за свързване, различно от трифазна връзка, трябва да се свързват към мрежата след нотификация на оператора на разпределителната система.

Уведомяването при нас съвсем не е обикновено, а протича на няколко фази, придружено с редица документи, издаване на становища и загуба на много време за хората и оператора. Особено несъразмерна е тежестта на процедурите за микроинсталациите, с мощност до 0,8 kW, които не се считат за значими за мрежата и битовата верига, съгласно чл.5 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/631 за установяване на Мрежов кодекс за изискванията за присъединяване на производителите на електроенергия към електроенергийната мрежа.

Такива модули с мощност под 0,8 kW представляват конфигурация от два соларни модула с инсталирана мощност до 440 W всеки и микроинвертор с инсталирана мощност до 800 W, кабели и щепсел с умен контакт, който дава възможност за постоянно наблюдение на произведената от микроинсталацията електроенергия. Това са т.нар. Plug-in PV или буквално преведено щепселни соларни модули. Те са вече широко разпространени сред домакинствата в Германия, Австрия, Холандия и др. европейски държави. Електроенергията произведена от тези модули се ползва с директно включване в контакт на битовата верига и главно за собствени

нужди на домакинствата, но излишъкът се подава към мрежата на оператора. Режимът на присъединяване на такива модули, известни още като “балконски” модули е само регистрация при мрежовия оператор. Хабитат България, с огромната подкрепа на Община Дупница и Община Ботевград, успя да монтира с демонстрационна цел балконски инсталации в 12 социални и общински жилища, обитавани от домакинства в риск от енергийна бедност и натрупа опит от първа ръка с „облекчените“ процедури.

Количествата енергия, които тези модули генерират не е голяма и както вече бе отбелязано, не са значими за мрежата и битовата верига. Тези микроинсталации обаче са изключително лесни за монтиране и безопасни за експлоатация и имат потенциал да намалят с около 30% разходите за енергия на домакинства в риск от енергийна бедност. Те имат ниска себестойност (около 400 евро), но висок потенциал за информиране на гражданите за възможностите за оползотворяване на слънчевата енергия и намаляване потреблението на енергия от мрежата. Те ще послужат и за мотивиране на домакинствата да инсталират и по-големи слънчеви енергийни системи в жилищните сгради. В този смисъл предлагаме в ЗЕВИ да се въведе реално облекчаване на процедурите за присъединяване и експлоатация на **микроинсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, с инсталирана мощност до 0,8 kW**, както следва:

1. **В Допълнителните разпоредби на ЗЕВИ, §1 да се създадат следните нови определения:**

73. Микроинсталация – инсталация за производство на електрическа енергия от ВИ, с инсталирана мощност до 0,8 kW, монтирана в жилищен имот на битов клиент, върху покривни и фасадни конструкции на сгради, присъединени към електроразпределителна мрежа и върху недвижими имоти към тях, в урбанизирани територии;

74. Нетно отчитане – отчитане на електрическа енергия при битови клиенти, монтирали микроинсталация за производство на ел. енергия от възобновяеми източници, при което се изчислява разликата между потребената от разпределителната ел. мрежа енергия и внесена в нея излишна електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници, отчетена виртуално на 6 месечна или годишна база.

2. **В Чл. 2. (1) „Основните цели на този закон са:“ да се добави нова точка 12:**

12. Насърчаване производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници от битови клиенти, вкл. домакинства с ниски доходи, уязвими клиенти и домакинства в риск от енергийна бедност.

3. **В чл.18а, в ал.2, да се въведе нова точка 5:**

5. Излишните количества електрическа енергия, произведени от микроинсталация на битов клиент, внесени в мрежата, подлежат на нетно отчитане и се приспадат от потребената от мрежата енергия.

4. Към чл.25 а, да се добави ал.6 със следния текст:

(6) Битов клиент може да монтира микроинсталация за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници в собствен жилищен имот, върху покривни и фасадни конструкции на сгради, присъединени към електроразпределителна мрежа и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии, енергията от която ще се използва за собствено потребление.

(7) Битов клиент може да внася излишната произведена от микроинсталация по ал. 6 електрическа енергия в електроразпределителната мрежа.

(8) Битовият клиент е задължен да подаде уведомление до оператора на електроразпределителната мрежа за монтирането на микроинсталация. В едноседмичен срок операторът предоставя допълнително споразумение за виртуално нетно отчитане, към договора за достъп и пренос на битовия клиент.

(9) Монтирането на микроинсталация не подлежи на обявяване и съгласуване с общината по реда на ЗУТ.

5. В Закона за устройство на територията се правят следните изменения и допълнения:

В чл.151 се създава нова алинея 11:

(11) За микроинсталации за производство на електроенергия от възобновяеми източници, с инсталирана мощност до 0,8 kW, не се провеждат процедурите по ал.10, тъй като същите не са строеж по смисъла на ЗУТ.

В заключение считаме, че въвеждането на облекчен режим за монтаж на микроинсталация за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, с инсталирана мощност до 0,8 kW, както и нетно виртуално отчитане на излишната, внесена в мрежата електроенергия на годишна или 6-месечна база, би довело до значително опростяване и насърчаване на производството на електроенергия от ВИ от домакинствата в България, вкл. такива в риск от енергийна бедност и с ниски доходи.

С уважение:.....

Минчо Бенов,
Национален Директор на Хабитат България